

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Speculativae Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatae Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. Vtrum actus Voluntatis Imperatus, ex suo objecto bonus, possit fieri malus extrinsecè, per Relationem ad malum finem, & econtra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA II.

Virum Actus Voluntatis Imperatus, ex suo objecto bonus, posuit fieri malus extrinsecè, per relationem ad malum finem, & e contra.

391. **E**xemplum sit: si quis vellet confessionem sacramentalem instituere, & in hunc finem imperaret sibi ex motivo vanæ gloriæ, dolorem & propositum; vel e contra, si quis vellet furari in hunc finem, ut posset dare eleemosynam. Incipiendo ab hoc ultimo

Dicendum est 1. Actum voluntatis intrinsecè malum (qualis est voluntas furandi) non posse imperari ab actu intrinsecè bono. Probat: Actus imperans actum vitiosum & malum, non potest procedere ex motivo virtutis adæquato: ergo hoc ipso non est bonus intrinsecè. Probat: antecedens. Motivum adæquatum virtutis requirit, ut non solum ipsum objectum, sed etiam omnes circumstantiæ sint honestæ: sed hoc non potest subsistere, si actus imperatus est malus, & per consequens carens honestate objectivâ: ergo actus imperans actum malum non potest procedere ex motivo virtutis. Major probatur. Motivum adæquatum virtutis est honestas objectiva integra, & nullo ex capite deficiens: dicit enim actus virtutis. *Volo hoc, quia ex nullo capite apparet inhonestum, sed potius honestum, juxta illud desumptum ex S. Dionysio: Bonum ex integra causa, malum ex quorundam defectu:* ergo motivum actus virtutis excludit ab objecto & circumstantiis omnem inhonestatem objectivam.

Quoad priorem partem tituli, major est defensio. Aliqui enim negant, posse actum intrinsecè bonum esse malum extrinsecè. In quo tamen puncto removenda prius est quæstio de modo loquendi, quam facit P. Conink *disp. 14. de fide dub. 3. n. 19.* qui non vult debere dici malum actum imperatum ab actu malo, si actus imperatus sit intrinsecè bonus. Sed hæc est quæstio nominis. de re autem superest quæstio, an actus intrinsecè bonus possit procedere imperativè ab actu malo, quod RR. aliqui negant.

392. **DICO** tamen 2. Nullam in hoc apparere repugnantiam. Est sententia D. Thomæ q. 2. de malo a. 4. ad. 2. *Dicendum, inquit, quod illud quod consequitur speciem alicujus, semper inest ei: cum ergo actus hominis consequatur ex ratione objecti, secundum quam est bonus vel malus, actus sic specificatus in bono nunquam potest esse malus (intellige intrinsecè) nec specificatus in malo nunquam potest esse bonus. Contingit tamen NB. actui secun-*

dum se bono, adjungi aliquem alium actum malum, secundum aliquem ordinem, & secundum actum malum bonus dicitur aliquando malificari, non quod in seipso sit malus, sicut dare eleemosynam pauperi, vel diligere Deum est actus secundum se bonus, sed refertur actum hujusmodi ad finem aliquem inordinatum, scilicet cupiditatis aut inanis gloriæ, est quidem alius actus malus, &c.

393. Circa quæ verba observo 1. Quod S. Thomas non idem asserat de actu malo, qui possit extrinsecè fieri bonus, sicut asserit de bono, quod possit extrinsecè fieri malus.

Observo 2. Quod S. Thomas dicat, actum malum adjungi actui bono, referendo illum ad quibus verbis insinuat simultatem naturæ illius actus, nam si esset prior naturâ, non diceretur ipse adjungi actui bono, sed potius iste diceretur adjungi malo. Ex his ergo, & toto contextu constat, ex mente S. Thomæ per actum imperantem non tolli libertatem actus boni imperati, vix potest qui manet bonus etiam adjuncto actu malo, item, & consequenter quidem, actum bonum quando ordinatur ab actu malo ad malum finem, non poni pro posteriori naturâ, quæ est notitia doctrina superius tradita, cum ageremus de libertate essentiali actui.

Conclusio non indiget aliâ probatione, quàm objectionum solutione. Itaque

394. **Objicies** 1. Actus intrinsecè malus non potest fieri extrinsecè bonus: ergo nec e contra. 2. Negando paritatem. Nam actus imperatus est objectum volitum ab actu imperante: quare si actus imperatus est malus, refundit malitiam in actum imperantem. At verò e contra actus imperans non est objectum actus imperati, nam actus imperati objectum semper est adæquatum idem, sive imperetur, sive sine imperio elicitur, ergo non est vnde trahat malitiam intrinsecam ab actu imperante, sed manet bonus, sicut esset bonus, si non imperaretur.

395. **Objic** 2. Actus imperans habet respectu actus imperati, sicut se habet intentionis respectu electionis, quando hæc est actus distinctus ab intentione; sed est impossibile, quod electio intrinsecè bona procedat ex intentione mala: ergo etiam impossibile est, actum bonum imperari ab actu malo. 2. Negando maiorem: disparitas autem inter electionem formalem & actum imperatum est, quod electio tendat indirectè in ipsum finem, eumque velit, quatenus ordinat medium ad illum; vult enim medium ut medium, adeoque propter aptitudinem ad finem. Actus imperatus verò non tendit in objectum actus imperantis, sed habet objectum suum speciale, ut jam dictum est.

IHS] O [MRA]

TRACTA.